

การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ
ของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
LIFE PLANNING FOR RETIREMENT
OF BUREAUCRAT IN COOPERATIVE AUDITING DEPARTMENT

สุธานี ราชแป้น
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Suthanee Ratchapan
Email: su_suthanee@hotmail.co.th
Faculty of Business Administration Program in Accounting
Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2) ศึกษาการวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 330 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติ Independent samples t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD และสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 24 - 40 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งงานนักวิชาการตรวจสอบบัญชี มีระดับรายได้ 15,001 - 25,000 บาท และมีภาวะสุขภาพแข็งแรงดี และพบว่าปัจจัยด้านการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะด้านสุขภาพร่างกาย

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และระดับรายได้ ที่ต่างกันทำให้การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีเพศ สถานภาพสมรส และภาวะสุขภาพ ที่ต่างกันทำให้การวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการไม่ต่างกัน

คำสำคัญ : การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ , ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

Abstract

The objectives of this survey research were 1) study Life Planning for Retirement of Bureaucrat in Cooperative Auditing Department. 2) Life Planning for Retirement of Bureaucrat in Cooperative Auditing Department by personal factors and. The sample group was including 330 employees by using questionnaire as a tool. To collect data The statistics used in the descriptive analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Test hypotheses with inferential statistics, including Independent samples t-test, One-Way ANOVA, if differences are found, will be compared in pairs by LSD method and Multiple Regression statistics.

The results showed that Retirement planning for civil servants of the Cooperative Auditing Department, in which most of the samples were female, aged between 24-40 years, single status, bachelor degree level Accounting Audit Academic Position Have an income level of 15,001 - 25,000 baht and have good health condition And found that the planning factors for retirement life in general are at a high level, especially in physical health.

The hypothesis test found that Personal factors of civil servants of the Cooperative Auditing Department, aged, education level, job position and income level. Which makes life planning and retirement age different And personal factors that have gender, marital status and health status. Which makes life planning during retirement age not different.

Key : Life Planning for Retirement , Bureaucrat in Cooperative Auditing Department

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทุกปี “ผู้สูงอายุ” หรือ กลุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี เป็นต้นไป ถือว่าเป็นประชากรกลุ่มเฉพาะ ที่มีทั้งความเปราะบาง และความเสี่ยง ต้องการการระบอบการพิเศษในการเข้าถึงการเสริมสร้างสุขภาพและสุขภาวะที่ดีในขณะที่ประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่ “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า การจัดสร้างระบบและนโยบาย เพื่อรองรับประชากรกลุ่มนี้ จึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะรัฐจำเป็นต้องทำความเข้าใจสถิติโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงลักษณะ โดยรวมของกลุ่มผู้สูงอายุให้มากที่สุด เพื่อการออกแบบระบบที่สามารถช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริงจากข้อมูลของสถาบันวิจัยสังคมและประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล ระบุว่า ในเดือนมกราคม 2563 ประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุ (บุคคลที่มีอายุมากกว่า 60 ปี) อยู่ราว ๆ 19.98 ล้านคน (คิดเป็นร้อยละ 30.03 ของประชากรทั้งหมดในประเทศไทย) แบ่งเป็นผู้สูงอายุเพศชาย ร้อยละ 41.46 และ ผู้สูงอายุเพศหญิง ร้อยละ 58.54

เนื่องจากโลกเรามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดนิ่งและรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร นวัตกรรมต่างๆ เศรษฐกิจการเงินการค้า รวมไปถึงสังคมความเป็นอยู่ของผู้คนทั่วโลก ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและมีความแตกต่างไปจากอดีตเป็นอย่างมาก การวางแผนในการเกษียณอายุ ในบ้านปลายชีวิตนั้นจึงเป็นสิ่งที่ควรที่จะเริ่มวางแผนตามช่วงเวลาที่เหลืออยู่ของแต่ละคนซึ่งการวางแผนในการเกษียณอายุควรที่จะวางแผนเกษียณตั้งแต่อายุยังน้อย เพื่อที่จะได้มีเวลาทำตามแผนตามเป้าหมายที่ต้องการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
2. เพื่อศึกษาการวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตงานวิจัย

1. ขอบเขตของประชากร
ขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งใจศึกษาวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
2. ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง
ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีจำนวนประชากรจำนวน 1,182 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีคำนวณของ Yamane (1973) ซึ่งมีความคลาดเคลื่อน 0.05 จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 299 ตัวอย่าง แต่เพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงขอกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 ตัวอย่างและสุ่มแบบสะดวก
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จะใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
4. ขอบเขตด้านเนื้อหาและประเด็นในการศึกษา
ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับรายได้ ภาวะสุขภาพ ตำแหน่งงาน
ตัวแปรตาม คือ การวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
5. ขอบเขตระยะเวลาการดำเนินการศึกษาวิจัย เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม 2563 ถึงเดือน เมษายน 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบการวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
2. เพื่อทราบการวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการ

การวางแผนการดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการถือเป็นการเตรียมตัวเพื่อลดความวิตกกังวล ช่วยทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวัยชรา เนื่องจากปัจจุบันโลกเรามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดนิ่งและรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร นวัตกรรมต่างๆ เศรษฐกิจการเงินการค้า รวมไปถึงสังคมความเป็นอยู่ ของผู้คนทั่วโลก ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและมีความแตกต่างไปจากอดีตเป็นอย่างมาก ดังนั้นควรที่จะมีการวางแผนระยะยาวในการดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการเพื่อสามารถปรับตัวต่อการดำรงชีวิตภายหลังเกษียณอายุราชการได้อย่างมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยคำนึงถึงปัจจัยในด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ

ทยณัฐ ชวนไชยสิทธิ์ (2555) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเมื่อเกษียณอายุแล้วรายได้ที่เคย ได้รับจะลดน้อยลงหากไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านการเงินไว้ล่วงหน้าจะประสบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ ผู้เกษียณอายุควรมีการเตรียมความพร้อมเรื่องทรัพย์สิน เงินทองไว้ล่วงหน้าตั้งแต่วัยกลางคนเพราะเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุแล้วโอกาสที่จะหางานที่มีรายได้สูงเป็นไปได้ยาก การหวังพึ่งลูกหลานในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นเรื่องค่อนข้างลำบากการมีฐานะการเงินที่มั่นคงเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เกษียณอายุมีความสุขในบั้นปลายชีวิต ไม่เป็นภาระของลูกหลานรายงานการศึกษาวิจัยทั้งในและต่างประเทศได้ข้อสรุปตรงกันว่าความรู้สึกมั่นคงเกี่ยวกับการเงินเป็นปัจจัยสำคัญของความสุขและความพอใจในตัวเอง

ศิริวรรณ มนอัคระผดุง และคณะ (2559) กล่าวว่า ด้านการเงินและทรัพย์สินการเตรียมตัวเพื่อ การเกษียณอายุของผู้บริหารของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จะมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่เนิ่นๆ โดยมีการเตรียมตัวด้านนี้ก่อนด้านอื่นๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในชีวิต ผู้บริหารหลายคนได้เริ่มออมและมีการวางแผนด้านการเงินตั้งแต่อายุราชการยังน้อย ผู้บริหารบางรายได้รับการปลูกฝังนิสัยการออมมาตั้งแต่เด็กจึงเริ่มมีการวางแผนการเก็บเงินตั้งแต่รับราชการการ ช่วง 3 -5 ปีแรก เพื่อใช้ชีวิตและทำธุรกิจหลังเกษียณอายุ โดยเริ่มเก็บออมจากเงินเดือนบางส่วน และหารายได้พิเศษจากการสอนพิเศษตามความรู้ความสามารถของตน เพื่อรองรับแผนใช้ชีวิตหลังเกษียณ

นวรรตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า มีความจำเป็นมากเนื่องจากเมื่อบุคคลเกษียณแล้วรายได้ประจำ จะลดลงถ้าไม่มีแผนการใช้จ่ายอย่างรัดกุมเงินที่ได้รับอาจไม่เพียงพอ ดังนั้นควรมีการเตรียมตัวเรื่องนี้ไว้ตั้งแต่ วัยกลางคน เพราะเมื่อเกษียณแล้วโอกาสที่จะทำงานมีรายได้สูงส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีซึ่งสภาพเศรษฐกิจและ สังคมในปัจจุบันการหวังพึ่งพารายได้จากลูกหลานเป็นเรื่องที่หวังได้น้อย ดังนั้นควรเตรียมตัวด้าน การเงินไว้ล่วงหน้า

2. ด้านที่อยู่อาศัย

ศิริวรรณ มนอัคระผดุง และคณะ (2559) กล่าวว่า ด้านที่อยู่อาศัยผู้บริหารทุกคนมีที่อยู่อาศัย เป็นของตนเอง บางส่วนเป็นบ้านที่ได้รับมรดกจากพ่อแม่ บางส่วนได้ซื้อบ้านหรือที่พักอาศัยเป็นทรัพย์สิน ของตนเองมีการวางแผนเมื่อเกษียณอายุแล้วเพื่อที่อยู่อาศัย โดยส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บ้านของตนเองที่อยู่ ปัจจุบันซึ่งจะอยู่กับคู่สมรสมี พักอาศัยกับพี่สาวที่เกษียณอายุแล้ว และบางรายจะอยู่บ้านมีหลานมาพักอาศัย อยู่ด้วยเพื่อดูแลหรือมีการซื้อ บ้านไว้ต่างจังหวัดเพื่อจะได้พักอาศัยร่วมกับคู่สมรสหรือครอบครัว และพี่น้อง เครือญาติเมื่อเกษียณได้ช่วยเหลือดูแลกัน อย่างไรก็ตามก็ดีผู้บริหารบางส่วนศึกษาหารูปแบบบ้านสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อการปรับปรุงบ้านให้เหมาะกับการอยู่อาศัยหลังเกษียณอายุ โดยเตรียมปรับปรุงซ่อมแซมบ้านหลายๆ พื้นที่ อาทิ ปรับเปลี่ยนห้องนอนให้โล่งโปร่ง เดินสะดวกปรับพื้นที่บ้านชั้นล่างให้สามารถพักผ่อนเริบบ้าง แทนการไปพักผ่อนชั้นบนของบ้าน ปรับปรุงพื้นที่รอบบ้านโดยปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งปรับปรุงห้องน้ำให้สะดวกในการใช้โดยมีราวจับ เพื่อลดอุบัติเหตุในห้องน้ำ และใช้โถสุขภัณฑ์ชักโครก แทนการใช้เพื่อถนอมต้นขาและเข่าของผู้สูงอายุ

นวรรตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า การเตรียมเรื่องที่อยู่อาศัยในยามสูงอายุมิมีความจำเป็นและควรเตรียมพร้อม ด้านที่อยู่อาศัยตั้งแต่อยู่วัยกลางคนก่อนที่จะเกษียณ ซึ่งควรจะมีการเตรียมในการสะสมทรัพย์เพื่อซื้อ หรือปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเตรียมหาบ้านที่เหมาะสมกับสุขภาพร่างกายของตนเองเตรียมตัวเตรียมใจที่จะหาบุคคลซึ่งอาจเป็นลูกหลานที่จะมาอยู่อาศัยด้วย และถ้าหากจำเป็นต้องอาศัยในสถานสงเคราะห์คนชรา ก็ควรที่จะศึกษาสภาพที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไว้ล่วงหน้า

3.ด้านสุขภาพร่างกาย

ทยณฐ ขวนไชยสิทธิ์ (2555) กล่าวว่า ผลกระทบด้านร่างกายผู้เกษียณอายุต้องเผชิญกับปัญหาความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ เช่น ระบบประสาทต่างๆ เสื่อมลง ตามองไม่ชัด หูตึง ระบบกระดูกเสื่อม นอกจากนี้ ทฤษฎีเกี่ยวกับความสูงอายุด้านชีววิทยา ได้แก่ ทฤษฎีทำลายตนเอง(Autoimmunity Theory) และทฤษฎีระบบภูมิคุ้มกัน(Immune System Theory) กล่าวว่า เมื่ออายุมากขึ้นร่างกายจะสร้างภูมิคุ้มกันปรกติน้อยลง พร้อมกับ กับสร้างภูมิคุ้มกันชนิดทำลายตัวเองมากขึ้น ทำให้ร่างกายต่อสู้กับเชื้อโรคได้ไม่ดีเจ็บป่วยง่าย และเป็นรุนแรงยิ่งหากผู้เกษียณอายุขาดความรู้ในด้านการดูแลสุขภาพก็จะยิ่งทำให้สุขภาพเสื่อมลงอย่างรวดเร็ว

นวรรตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า การเตรียมตัวดูแลสุขภาพของตนเองก่อนที่จะถึงวัยเกษียณเพื่อเข้าสู่ความเป็นผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรตระเตรียมให้พร้อม เพราะภาวะสุขภาพที่ดีเป็นผลสืบเนื่องมาจากการรู้จักดูแลสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอมาตั้งแต่วัยเด็กวัยรุ่นวัยผู้ใหญ่และวัยกลางคนจนกระทั่งถึงวัยผู้สูงอายุดังนั้นการเตรียมตัวเพื่อสุขภาพที่ดีทำได้โดยการออกกำลังกาย การควบคุมโภชนาการการพักผ่อนการสมมนาการและการมีสุขภาพจิตที่ดี

ปิยะดา พิศาลบุตร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์ (2558) กล่าวว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีการเตรียมตัวด้านสุขภาพค่อนข้างน้อยและน้อยกว่าด้านอื่นๆทุกด้าน แต่ปัญหาด้านสุขภาพเป็นปัญหาในการดำรงชีวิตหลังเกษียณมาก และมีผลกระทบไปยังเศรษฐกิจ การใช้เวลาว่างครอบครัว และสังคมของตัวบุคลากรเองหลังเกษียณด้วย ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีสถานออกกำลังกายหลายชนิด เช่น สนามเทนนิส สระว่ายน้ำ โรงพลศึกษา ไว้ให้บริการกับบุคลากรโดยเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ ยังมีสนามและลานออกกำลังกายที่สามารถใช้เดินหรือวิ่งออก กายได้ด้วยแต่บุคลากรที่มาใช้บริการยังมีน้อยเมื่อเทียบกับบุคลากรภายนอก

4.ด้านจิตใจ

ทยณฐ ขวนไชยสิทธิ์ (2555) กล่าวว่า ผลกระทบด้านจิตใจการเกษียณอายุก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันต่อกิจวัตรประจำวัน ผู้เกษียณอายุต้องละทิ้งบทบาททางสังคมที่เคยปฏิบัติมายาวนาน สูญเสียตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและเกียรติยศในขณะเดียวกัน การเกษียณอายุทำให้ผู้เกษียณถูกตีตราว่าเป็นผู้สูงอายุ ถูกมองว่าไร้ความสามารถนอกจากนี้ ในวัยนี้ผู้สูงอายุยังต้องเผชิญกับภาวะการสูญเสียบุคคลใกล้ชิด เช่น การเสียชีวิตของคู่สมรส เพื่อนและญาติวัยเดียวกัน รวมถึงการสูญเสียสัมพันธภาพในครอบครัว เนื่องจากในวัยนี้ลูกๆ มักจะมีครอบครัวและแยกย้ายไปอยู่ต่างหาก ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก ลดถอยลง ต่างคนต่างอยู่ การติดต่อสัมพันธ์หรือ มีกิจกรรมร่วมกันลดลงกว่าแต่ก่อน หากผู้เกษียณอายุไม่สามารถปรับตัวต่อสภาพเช่นนี้ได้จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่า ไม่มีความหมายนำไปสู่การมีอารมณ์หงุดหงิด ซึมเศร้า ระวังท้อแท้ ผิดหวัง โดดเดี่ยว ขาดความพึงพอใจต่อสภาพชีวิตในปัจจุบันจนอาจถึงกับฆ่าตัวตายได้

ศิริวรรณ มนอัคระผดุง และคณะ (2559) กล่าวว่า ด้านจิตใจผู้บริหารส่วนใหญ่จะเตรียมตัวด้านจิตใจเมื่อประมาณช่วง 5 ปี ก่อนเกษียณอายุ โดยทุกคนเข้าใจว่าเมื่อเกษียณ อายุราชการแล้วจะมีคนมาเคารพนับถือลดลง มีกิจกรรมทางสังคมลดลงไปพร้อมกับบทบาทอำนาจหน้าที่การทำงาน โดยผู้บริหารบางส่วนเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจจากแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้บริหารที่เกษียณอายุไปแล้ว ทำให้ไม่วิตกกังวลเรื่องอำนาจในช่วงที่รับราชการที่ตนมีอยู่ มองเห็นความสุขจากการใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุและได้มีอิสระจากกฎเกณฑ์ของระบบราชการ อันเป็นช่วงชีวิตที่มี ความสุขอีกช่วงเวลาหนึ่ง หากมีการดูแลสุขภาพจิตและสุขภาพกายให้ดีทั้งนี้ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้นำหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ มีสติในการพิจารณาชีวิตทุกชีวิตมีเกิด แก่ เจ็บตาย มีลาภมียศ เสื่อมยศ ต้องรู้จักปล่อยวางไม่เอาชีวิตเราไปเปรียบเทียบกับคนอื่นและมีความพอเพียงในชีวิต

นวรรตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า การมีสุขภาพจิตดีเป็นความสามารถในการปรับตัวเตรียมพร้อมและยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแก่ตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมได้โดยไม่มี ความตึงเครียดทางจิตใจ มีอารมณ์แจ่มใส ควบคุมอารมณ์ได้และมีสติอยู่เสมอ ภาวะการเกษียณถือเป็น ภาวะวิกฤตอย่างหนึ่งของชีวิตที่ทำให้เกิดความเครียดทางจิตใจ

5. ด้านการใช้เวลาว่างและสังคม

ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) กล่าวว่า ผลกระทบด้านสังคม การเกษียณอายุเป็นการถอนบทบาททางสังคมภายนอก ทำให้ผู้เกษียณมีสังคมแต่ภายในบ้าน ขาดการพบปะกับเพื่อนร่วมงาน บทบาททางสังคมลดลง อำนาจต่างๆ ที่เคยมีก็หมดไป ส่งผลให้ผู้เกษียณเกิดความรู้สึกว่าตนเองหมดคุณค่า ขาดคนเคารพยกย่อง รู้สึกเหงาและว้าเหว ซึ่งหากไม่มีบทบาทใหม่มาทดแทนจะก่อให้เกิดปัญหาทางจิตใจได้ การปลดเกษียณเป็น ภาวะที่กระทบกระเทือนจิตใจของผู้เกษียณอายุเนื่องจากภายหลังเกษียณบุคคลจะมีเวลาว่างมากถ้าปล่อยเวลาว่างนั้นไปเฉยๆ จะเป็นสิ่งที่ทำลายชีวิตของผู้เกษียณอายุอย่างดังคำกล่าวที่ว่า “Leisure is even more dangerous for the old than the young” วิธีป้องกันปัญหาดัง กล่าวคือผู้เกษียณอายุต้องไม่ปล่อยให้ตัวเองมีเวลาว่างดังนั้นการมีกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เกษียณอายุมีความพึงพอใจในชีวิต นอกจากนี้การร่วมในกิจกรรมบางประเภทยังเป็นการทดแทนบทบาทหน้าที่ที่สูญเสียไปจากการเกษียณอายุ

นวรรตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า มีความจำเป็นมากสำหรับผู้ที่จะเกษียณเพราะภายหลังเกษียณไปแล้วจะมีเวลาว่างมากเนื่องจากหยุดงานประจำการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ทำให้ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับบุคคลต่างวัยหรือในวัยเดียวกันจะช่วยให้ปรับตัวด้านอารมณ์และสังคมของผู้เกษียณ ได้เป็นอย่างดีนอกจากนี้ยังทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเป็นที่ต้องการและเป็นที่ยอมรับของ สังคมซึ่งจะช่วยทำให้ชีวิตมีความสุขทำให้เกิดความพึงพอใจและอึดทนต่อตนเองดีขึ้นดังนั้นผู้ที่ จะเกษียณจึงควรจะได้มีการเตรียมตัวก่อนการเกษียณ วางแผนที่จะมีกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอก บ้านทั้งนี้เพื่อรักษาให้คงไว้ซึ่งความสุขและสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิภาพร เกิดมาลัย และคณะ (2560) กล่าวว่า จากการศึกษางานวิจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของข้าราชการครูในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุราชการ มีด้วยกันทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมด้านการเงิน การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย และการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง จากการทำแบบสอบถามพบว่า เพศหญิงที่มีอายุช่วง 40-50 ปี สมรสแล้ว ระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนมากกว่า 35,500 บาท การออมต่อเดือน 3,001- 4,000 บาท รายจ่ายต่อเดือน 20,001-30,000 บาท และได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม

ก่อนเกษียณอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านการเงินและด้านร่างกายเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านที่อยู่อาศัย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาว่างตามลำดับ

นวรรตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า จากการศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อวัยสูงอายุ ที่มีคุณภาพของกรมควบคุมโรค ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพตำแหน่ง ระดับตำแหน่ง รายได้ต่อเดือน หลักประกันรายได้จากหน่วยงาน ที่แตกต่างกัน มีระดับการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 ขณะเดียวกันเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพ ระดับตำแหน่ง รายได้ต่อเดือนที่พักอาศัย หลักประกันรายได้จากหน่วยงานที่แตกต่างกันมีระดับปัญหาและ และอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง เป็นการวิจัยที่มีการศึกษาตามสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำหรือควบคุมตัวแปรใดๆเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง คือ เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีประชากรจำนวน 1,182 คน จึงใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยที่ทางผู้วิจัยได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 0.05 จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และจากการเปิดตาราง พบว่าจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องทำการศึกษา อยู่ที่ 299 ตัวอย่าง แต่เพื่อลดความคลาดเคลื่อนผู้วิจัยจึงขอกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 ตัวอย่าง และสุ่มแบบสะดวก

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านสถานภาพสมรส ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน ด้านระดับรายได้ และด้านภาวะสุขภาพ มีจำนวน คำถามทั้งหมด 7 ข้อ ประกอบด้วยคำถามในลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียง 1 คำตอบเท่านั้น

ส่วนที่ 2 การวางแผนดำเนินชีวิตในวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาว่างและสังคม มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 21 ข้อ ประกอบด้วยคำถามในลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงแต่ 1 คำตอบเท่านั้น จำนวน 12 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด เกณฑ์การให้คะแนนระดับสำคัญ คือ มีระดับสำคัญมากที่สุด = 5, มีระดับสำคัญมาก = 4, มีระดับสำคัญปานกลาง = 3, มีระดับสำคัญน้อย = 2, และมีระดับสำคัญน้อยที่สุด = 1

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดที่ถามเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ จำนวน 1 ข้อ

โดยแบ่งความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ เพื่อใช้ในการตีความหมายของค่าเฉลี่ยที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าในส่วนที่ 2 ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 มีระดับความสำคัญในระดับน้อยที่สุด, ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 มีระดับความสำคัญในระดับน้อย, ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 มีระดับความสำคัญในระดับปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 มีระดับความสำคัญในระดับมาก และค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 มีระดับความสำคัญในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าร้อยละและค่าความถี่กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านสถานภาพสมรส ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน ด้านระดับรายได้ และด้านภาวะสุขภาพ และใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ การวางแผนดำเนินชีวิต วิทยะเกษียณอายุราชการ

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อศึกษาการวางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามปัจจัยด้านประชากร เพศ จะใช้สถิติ t-test ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อการวางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามปัจจัยด้านประชากร ด้านอายุ ด้านสถานภาพสมรส ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน ด้านระดับรายได้ และด้านภาวะสุขภาพ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย วางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การวางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการใช้เวลาว่างและสังคม ด้านจิตใจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านเศรษฐกิจ

2. ผลการเปรียบเทียบการวางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามด้านเพศ ด้านอายุ ด้านสถานภาพสมรส ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน ด้านภาวะสุขภาพ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระดับรายได้ ที่ต่างกัน ทำให้การวางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมต่างกัน

2.2 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีเพศ สถานภาพสมรส ภาวะสุขภาพ ที่ต่างกัน ทำให้การวางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมไม่ต่างกัน

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยการวางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการวางแผนดำเนินชีวิตในวิทยะเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านเศรษฐกิจ ของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนใหญ่มีการวางแผนเกี่ยวกับออมเงินไว้ล่วงหน้าอย่างเหมาะสม คำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ โดยประมาณการรายจ่ายในแต่ละเดือนเพื่อวิเคราะห์รายจ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ภายหลังเกษียณ เตรียมหางานสำรองเพื่อเพิ่มรายได้หลังเกษียณ รวมถึงหาความรู้ในเรื่องการลงทุนเพื่อให้ทรัพย์สินงอกเงย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) และ นวรัตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมเรื่องเศรษฐกิจมีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อบุคคลเกษียณอายุแล้วจะมีรายได้ลดลงถ้าไม่มีการวางแผนอย่างรัดกุม เงินที่ได้รับอาจจะไม่เพียงพอและสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นเรื่องค่อนข้างลำบากการมีฐานะการเงินที่มั่นคงเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เกษียณอายุมีความสุขในบ้านปลายชีวิต ดังนั้นจึงควรวางแผนไว้ล่วงหน้าตั้งแต่วัยกลางคน

1.2 ด้านที่อยู่อาศัย ของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนใหญ่มีการเตรียมเรื่องที่อยู่อาศัยในวัยเกษียณมีการวางแผนซ่อมแซม ซึ่งรวมถึงการเตรียมในการสะสมทรัพย์เพื่อซื้อหรือปลูกสร้างที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับสุขภาพร่างกายของตนเองและเตรียมจะหาบุคคลซึ่งอาจเป็นลูกหลานมาอยู่อาศัยเพื่อดูแล รวมถึงศึกษาสภาพที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อมต่างๆถ้าหากจำเป็นต้องอาศัยในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด นวรัตน์ จันเพชร (2558) และ ศิริวรรณ มนอัคระผดุง และคณะ (2559) กล่าวว่า การเตรียมเรื่องที่อยู่อาศัยในยามสูงอายุมีความจำเป็นและควรเตรียมพร้อม ด้านที่อยู่อาศัยตั้งแต่อายุวัยกลางคนก่อนที่จะเกษียณ ซึ่งควรจะมีการเตรียมในการสะสมทรัพย์เพื่อซื้อ หรือปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเตรียมหาบ้านที่เหมาะสมกับสุขภาพร่างกายของตนเอง เช่น ปรับห้องนอนให้โล่งโปร่งเดินสะดวก ปรับปรุงพื้นที่บ้านให้ร่มรื่น ปรับปรุงห้องน้ำให้มีราวจับ

1.3 ด้านสุขภาพร่างกาย ของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนใหญ่การวางแผนการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพร่างกายเหมาะสม โดยมีการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างสม่ำเสมอ ทำประกันสุขภาพ การควบคุมโภชนาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) และ ศิริวรรณ มนอัคระผดุง และคณะ (2559) กล่าวว่า เมื่ออายุมากขึ้นร่างกายจะสร้างภูมิคุ้มกันน้อยลง พร้อมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันชนิดทำลายตนเองมากขึ้น ควรมีการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพร่างกาย โดยมีการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างสม่ำเสมอ ทำประกันสุขภาพรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัย เพื่อลดค่าใช้จ่ายดูแลสุขภาพและเป็นแผนสำรองการดูแลสุขภาพในอนาคต

1.4 ด้านจิตใจ ของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนใหญ่การวางแผนในการที่จะมีสุขภาพจิตดี เตรียมพร้อมปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงแก่ตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมได้โดยไม่มีความตึงเครียดทางจิตใจ มีอารมณ์แจ่มใส ควบคุมอารมณ์ได้และมีสติอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด นวรัตน์ จันเพชร (2558) และ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2558) กล่าวว่า ช่วงหลังเกษียณอายุจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งทางร่างกายจิตใจ ทางสังคม การมีสุขภาพจิตดีเป็นความสามารถในการปรับตัวเตรียมพร้อมและยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแก่ตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมไว้ล่วงหน้าจะช่วยให้คุณปรับตัวหลังเกษียณอย่างมีความสุข

1.5 ด้านการใช้เวลาว่างและสังคม ของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนใหญ่มีการวางแผนที่จะมีกิจกรรมในการใช้เวลาว่างอย่างเหมาะสม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมภายในครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและงานอดิเรก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555)

และวจิณณรัตน์ วราบุญนาคริรมย์ (2558) กล่าวว่า การเกษียณอายุเป็นสิ่งที่ดีที่คงทำงานหนักเลี้ยงไม่ได้ การเกษียณอายุคือการยุติบทบาทหน้าที่การทำงานประจำอันอาจมีสาเหตุจากข้อบังคับ กฎระเบียบของหน่วยงานที่ตนสังกัด ทำให้ผู้เกษียณมีสังคมแต่ภายในบ้าน ขาดการพบปะกับเพื่อนร่วมงาน หากไม่มีบทบาทใหม่มาทดแทนจะก่อให้เกิดปัญหาทางจิตใจได้ วิธีป้องกันปัญหาดังกล่าวคือผู้เกษียณอายุต้องไม่ปล่อยให้ตัวเองมีเวลาว่างตั้งนั้นการมีกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เกษียณอายุมีความพึงพอใจในชีวิต

2. ผลการศึกษาการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีเพศต่างกัน ทำให้การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีเพศต่างกันมีการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ ไม่ต่างกัน ซึ่งเพศที่แตกต่างกันไม่ได้เป็นตัวกำหนดการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) และ นวรัตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า เพศที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุที่ต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันสภาพสังคมอาจเปลี่ยนแปลงมากขึ้นส่งผลให้เพศชายและเพศหญิงมีความเท่าเทียมกัน

2.2 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีอายุต่างกันทำให้มีการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ โดยรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีอายุต่างกัน มีการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ ที่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ วจิณณรัตน์ วราบุญนาคริรมย์ (2558) และวรวรรณ ชัยชื่น กล่าวว่า อายุที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุที่ไม่ต่างกัน เนื่องจากการวิเคราะห์ผลความแตกต่างระหว่างเงินเนอเรชั่นกับพฤติกรรม การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกัน พบว่า เงินเนอเรชั่นที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุโดยไม่มี ความแตกต่างในทางสถิติ

2.3 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีสถานภาพสมรสต่างกันทำให้การวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีสถานภาพสมรสต่างกัน ทำให้การวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการไม่ต่างกัน สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันไม่ได้เป็นตัวกำหนดการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) กล่าวว่า สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากกลุ่มที่ใช้ศึกษารุ่นนี้มีการศึกษาระดับใกล้เคียงกัน มีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้เป็นของตนเอง ทำให้มีศักยภาพพอที่จะเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุได้ด้วยตัวเอง และนวรัตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน

2.4 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกันทำให้มีการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ โดยรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ ต่างกัน ซึ่งระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) และนวรัตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันในภาพรวม แตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มคนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะสามารถเข้าถึงโอกาสและทรัพยากรดีกว่าที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่าทำให้เป็นต้นทุนต่างกันในการเตรียมความพร้อม

2.5 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีตำแหน่งงานต่างกันทำให้การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ โดยรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีตำแหน่งงานต่างกัน เป็นตัวกำหนดการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการต่างกัน เนื่องจากตำแหน่งงานที่ต่างกันอยู่ในสายอาชีพที่ต่างกันทำให้มีทัศนคติ ความชอบที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิศารัตน์ กุลกษพร (2554) กล่าวว่า ตำแหน่งหน้าที่การทำงานของข้าราชการทำให้การทำกิจกรรมเมื่อเกษียณอายุแตกต่างกัน และนวรรตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า สถานภาพตำแหน่งที่แตกต่างกันมีระดับปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพแตกต่างกัน

2.6 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีระดับรายได้ต่างกันทำให้มีการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ โดยรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ระดับรายได้ต่างกันเป็นตัวกำหนดการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการต่างกัน เนื่องจากระดับรายได้ที่ต่างกันทำให้มีแผนการดำเนินชีวิตความต้องการในการใช้จ่ายที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) และนวรรตน์ จันเพชร (2558) กล่าวว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน

2.7 ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีภาวะสุขภาพต่างกันทำให้มีการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีภาวะสุขภาพต่างกัน การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ ไม่ต่างกัน ภาวะสุขภาพที่ต่างกันไม่ได้เป็นตัวกำหนดการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2555) กล่าวว่า สถานภาพทางสุขภาพที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมตัวเกษียณอายุของข้าราชการไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มนี้อายุยังไม่มาก ประกอบกับส่วนใหญ่เข้ารับ การตรวจสุขภาพประจำปีอย่างสม่ำเสมอ ทำให้รู้จักวิธีการดูแลสุขภาพของตนเองจึงส่งผลให้มีคะแนนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อให้ประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีอายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน และระดับรายได้ต่างกัน ทำให้การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการต่างกัน ดังนั้น ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงควรมีการวางแผนการดำเนินชีวิตวัยเกษียณตั้งแต่อายุน้อยๆ เพราะเนื่องจาก การวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการตั้งแต่อายุน้อยๆจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางแผนไว้โดยเร็ว

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาประชากรข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เท่านั้น เพื่อให้การวิจัยในครั้งต่อไปครอบคลุมพื้นที่ ที่จะศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น ในสังกัดกรมอื่นๆ เพื่อทำการศึกษาการวางแผนดำเนินชีวิตวัยเกษียณอายุราชการของกลุ่มข้าราชการกลุ่มใหม่ เพื่อทำให้เกิดผลลัพธ์ในการศึกษาที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและเกิดความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควรนำสถิติตัวอื่นมาใช้ในการวิเคราะห์ ร่วมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิณรัตน์ วราบุญนาครภิมย. (2558). การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงาน บริษัท ยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด. สารนิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นวรรตน์ จันเพชร.(2558).การเตรียมความพร้อมของบุคลากรผู้สูงวัยที่มีคุณภาพของกรมควบคุมโรค. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นิภาพร เกิดมาลัย และคณะ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุขอข้าราชการครู ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสาร คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิศารัตน์ กุลกขพร. (2554) . ปัจจัยที่มีผลกับการเตรียมความพร้อมเกษียณอายุราชการของข้าราชการ ตำรวจจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ทยณัฐ ชวนไชยสิทธิ์ และคณะ. (2555). รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงาน กรณีศึกษาครู โรงเรียนเอกชนจังหวัดนนทบุรี. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยะดา พิศาลบุตร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์.(2558). การเตรียมตัวเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรสายสนับสนุน วิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วารสาร Veridian E-Journal, Slipakorn University ISSN 1906 – 3431
- ศิริวรรณ มนอัคระผดุง และคณะ. (2559). การเตรียมความพร้อมเกษียณอายุ ของผู้บริหารสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
- สถาบันวิจัยสังคมและประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). ประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2563. สารประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล